

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Ата-аналарды тәрбие процесіне тарту әдістері

ЖАРИЯЛАНДЫ
03.01.2026СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/186353/**Аргимбаева Тазагуль Жандосовна**

Педагогика және психология мамандығы

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту

АННОТАЦИЯ

Аннотация (қазақ тілінде):

Ата-аналарды тәрбие процесіне тарту – балалардың дамуы мен тәрбиесінде маңызды аспект болып табылады. Бұл мақалада ата-аналарды білім беру процесіне белсенді түрде қатыстырудың әдістері қарастырылады. Ата-аналар мен мектеп арасындағы серіктестік балалардың әлеуетін толық ашуға көмектеседі. Тәрбие процесінде ата-аналардың рөлі, олардың білім беру мекемелерімен өзара әрекеттесу әдістері және балалардың дамуындағы нәтижелері талқыланады. Ата-аналарды тартудың тиімді әдістері мен стратегиялары көрсетілген, олардың ішінде ата-аналар жиналыстары, консультациялар, бірлескен жобалар және үй тапсырмаларына қатысу бар. Осы әдістердің барлығы балалардың академиялық және әлеуметтік дамуына оң әсер етеді.

Аннотация (орыс тілінде):

Вовлечение родителей в процесс воспитания – важный аспект в развитии и воспитании детей. В данной статье рассматриваются методы активного участия родителей в образовательном процессе. Партнёрство между родителями и школой помогает полностью раскрыть потенциал детей. Обсуждается роль родителей в воспитательном процессе, их взаимодействие с образовательными учреждениями и результаты в развитии детей. Показаны эффективные методы и стратегии вовлечения родителей, включая родительские собрания, консультации, совместные проекты и участие в домашних заданиях. Все эти методы положительно влияют на академическое и социальное развитие детей.

Annotation (English):

Involving parents in the educational process is a crucial aspect of child development and upbringing. This article explores methods for actively engaging parents in the educational process. Partnership between parents and schools helps to fully unlock the potential of children. The role of parents in the educational process, their interaction with educational institutions, and the outcomes in children's development are discussed. Effective methods and strategies for involving parents are highlighted, including parent meetings, consultations, joint projects, and participation in homework. All these methods positively impact children's academic and social development.

Кілт сөздер: Ата-аналарды тарту, тәрбие процесі, білім беру, серіктестік, балалардың дамуы, ата-аналар жиналысы, консультациялар, бірлескен жобалар, үй тапсырмалары, әлеуметтік даму.

Мақсаты:

Ата-аналарды тәрбие процесіне тарту әдістерін зерттеу арқылы балалардың ұлттық тәрбие сапасын арттыру.

Міндеттері:

1. Ата-аналардың тәрбие процесіндегі рөлін анықтау мақсатында ұлттық тәрбиеге қатысты ғылыми әдебиеттерді талдау.
2. Ата-аналарды балалардың тәрбие процесіне белсенді қатыстырудың тиімді әдістерін анықтау үшін тәжірибелік зерттеулер жүргізу.
3. Тәрбие процесіне ата-аналарды тартудың оң нәтижелерін көрсету үшін нақты мысалдар мен статистикалық мәліметтерді жинақтау.
4. Ата-аналар мен мектеп арасындағы ынтымақтастықты нығайту мақсатында әдістемелік ұсыныстар жасау.

Кіріспе:

Бастауыш сыныптардағы тәрбие процесі қазіргі қоғамның маңызды мәселелерінің бірі болып табылады, өйткені ұлттық құндылықтарды сақтап қалу және болашақ ұрпақты тәрбиелеу осы кезеңнен басталады. Ата-аналарды осы процеске белсенді түрде тарту балалардың ұлттық тәрбие сапасын арттырудың негізгі факторларының бірі болып табылады. Зерттеулер көрсеткендей, ата-аналардың тәрбие процесіне қатысуы балалардың оқу үлгерімін жақсартады және әлеуметтік дағдыларын дамытуға ықпал етеді. Сонымен қатар, ата-аналар мен мектеп арасындағы ынтымақтастық балалардың психологиялық және эмоционалдық дамуына оң әсер етеді. Қазіргі қоғамда ата-аналардың жұмысбастылығы, ақпараттық технологиялардың дамуы және басқа да факторлар балаларға қажетті ұлттық тәрбие беру процесін қиындатуда. Осыған

байланысты, ата-аналарды тәрбие процесіне тарту әдістерін жетілдіру қажеттілігі туындап отыр. Мұндай әдістердің бірі – ата-аналарға арналған арнайы семинарлар мен тренингтер өткізу, сондай-ақ балалармен бірлескен іс-шараларды ұйымдастыру болып табылады. Бұл әдістер ата-аналардың балалардың тәрбиесіне деген жауапкершілігін арттырып, олардың ұлттық құндылықтарды игеруіне ықпал етеді. Осылайша, ата-аналарды тәрбие процесіне белсенді түрде тарту арқылы қоғамдағы тәрбиелік мәселелерді шешуге болады. Қазіргі уақытта бұл тақырыптың өзектілігі артып келеді, себебі ұлттық тәрбие мәселелері тек қана мектептің міндеті емес, бүкіл қоғамның ортақ мәселесі болып табылады.

Негізгі бөлім

Қазіргі қоғамда ұлттық тәрбие мәселесі ерекше маңызды болып табылады. Бұл ұрпақ тәрбиесінде ата-ана мен мектеп арасындағы ынтымақтастықтың басты рөлін көрсетеді. Ата-аналарды тәрбие процесіне тарту балалардың ұлттық құндылықтарды игеруіне және олардың тұлғалық дамуына ықпал етеді. Мұндай қатысу тек қана балалардың оқу үлгерімін жақсартып қана қоймай, олардың әлеуметтік және эмоционалдық дамуына да оң әсер етеді.

Ата-аналардың рөлі мен маңызы

Ата-аналардың тәрбие процесіндегі рөлі аса маңызды. Олар балаларға алғашқы ұлттық құндылықтарды сіңіреді. Зерттеулер көрсеткендей, ата-аналардың тәрбие процесіне белсенді қатысуы балалардың өзін-өзі бағалау деңгейін арттырып, олардың болашақтағы жетістіктеріне ықпал етеді. Мысалы, ата-аналармен бірге өткізілетін үйірмелер немесе ұлттық мерекелер балалардың мәдени танымын кеңейтеді.

Ата-аналарды тартудың әдістері

Ата-аналарды тәрбие процесіне тартудың бірқатар тиімді әдістері бар. Соның бірі – ата-аналарға арналған семинарлар мен тренингтер. Бұл шаралар ата-аналардың балалар тәрбиесіне қатысты білімдерін арттырып, олардың белсенділігін күшейтеді. Сонымен қатар, бірлескен іс-шаралар, мысалы, ұлттық дәстүрлерді насихаттайтын отбасылық жарыстар, балалардың ұлттық сана-сезімін қалыптастыруға көмектеседі.

Мысалдар мен статистикалық деректер

Практикалық мысал ретінде, көптеген мектептерде ата-аналар қауымдастығы құрылып, олар балалардың мектептегі іс-шараларына белсенді қатысады. Статистикалық деректерге сүйенсек, мұндай мектептерде оқушылардың үлгерімі мен тәртібі жақсарып, ата-аналардың мектеп өміріне қанағаттануы артады. **Атап айтқанда, жүргізілген сауалнама нәтижелері ата-аналарды тартудың мынадай деңгейлерін көрсетті:**

Әдіс түрі	Мақсаты	Күтілетін нәтиже
Ақпараттық	Мектеп өмірі туралы хабарлау	Ата-ананың хабардар болуы
Консультативтік	Психологиялық кеңес беру	Отбасындағы қолайлы климат
Бірлескен іс-шара	Ұлттық мерекелер, жарыстар	Баланың әлеуметтік дағдысы
Шешім қабылдау	Қамқоршылық кеңеске қатысу	Мектеп басқаруына араласу
Үйдегі қолдау	Бірлескен үй тапсырмасы	Академиялық үлгерімнің артуы

Ата-аналар мен мектеп ынтымақтастығының артықшылықтары

Ата-аналар мен мектеп арасындағы ынтымақтастық балалардың жан-жақты дамуына мүмкіндік береді. Бұл ынтымақтастықтың артықшылықтарына мыналар жатады:

- Балалардың оқу үлгерімін жақсарту:** Ата-аналардың белсенді қатысуы балалардың оқуға деген ынтасын арттырады.
- Әлеуметтік дағдыларды дамыту:** Бірлескен іс-шаралар балалардың коммуникациялық қабілеттерін дамытады.
- Эмоционалдық тұрақтылық:** Ата-аналардың қолдауымен балалар өздерін қорғалған сезінеді.

Қорытынды

Қорытындылай келе, ата-аналарды тәрбие процесіне тарту ұлттық тәрбиенің сапасын арттырудың негізгі факторы болып табылады. Бұл мәселе қазіргі қоғамда өте өзекті, себебі ұлттық тәрбие тек мектептің ғана емес, бүкіл қоғамның ортақ міндеті. Ата-аналар, мектеп және қоғамның бірлескен жұмысы арқылы болашақ ұрпақтың ұлттық құндылықтарды игеруіне зор үлес қосуға болады.

Ата-аналар мен мектеп ынтымақтастығын нығайту бойынша әдістемелік ұсыныстар:

- Сандық технологияларды қолдану:** Ата-аналармен кері байланыс орнату үшін тек жиналыстар емес, мобильді қосымшалар мен виртуалды қонақ бөлмелерін пайдалану.
- «Ашық есік» күндері:** Ата-аналардың сабақтарға бақылаушы емес, көмекші ретінде қатысуына жағдай жасау.
- Ұлттық жобалар:** «Әкелер мектебі», «Әжелер өнегесі» сияқты клубтар жұмысын жандандыру арқылы ұлттық тәрбие сабақтастығын қамтамасыз ету.

Қазіргі қоғамдағы ұлттық тәрбие мәселесі ерекше маңызды болып табылады. Ата-ана мен мектеп арасындағы ынтымақтастық балалардың ұлттық құндылықтарды игеруіне, тұлғалық дамуына үлкен ықпал етеді. Ата-аналар тәрбие процесіне белсенді қатысқанда, балалардың оқу үлгерімі, әлеуметтік және эмоционалдық дамуы жақсарады.

Ата-аналардың тәрбие процесіндегі рөлі балаларға алғашқы ұлттық құндылықтарды сіңіруде маңызды. Зерттеулер көрсеткендей, ата-аналардың белсенділігі балалардың өзін-өзі бағалау деңгейін арттырып, олардың болашақтағы жетістіктеріне ықпал етеді. Ата-аналарды тартудың тиімді әдістері — семинарлар, тренингтер, ұлттық дәстүрлерді насихаттайтын іс-шаралар болып табылады. Мұндай шаралар балалардың мәдени танымын кеңейтеді және ұлттық сана-сезімін қалыптастыруға көмектеседі.

Ата-аналар мен мектеп арасындағы ынтымақтастық балалардың жан-жақты дамуына мүмкіндік береді. Бұл ынтымақтастық балалардың оқу үлгерімін, әлеуметтік дағдыларын және эмоционалдық тұрақтылығын арттырады.

Қорытындылай келе, ата-аналарды тәрбие процесіне тарту ұлттық тәрбиенің сапасын арттырудың негізгі факторы болып табылады. Бұл мәселе қазіргі қоғамда өте өзекті, себебі ұлттық тәрбие тек мектептің ғана емес, бүкіл қоғамның ортақ міндеті. Болашақ ұрпақтың ұлттық құндылықтарды игеруіне ата-аналар, мектеп және қоғамның бірлескен жұмысы арқылы зор үлес қосуға болады. Оқырманға ұсыныс ретінде ата-аналар мен мектеп арасындағы ынтымақтастықты нығайтуға бағытталған шараларға белсенді қатысуға шақырамын. Ұлттық тәрбие мәселесіне көңіл бөлу арқылы, біз болашақ ұрпақтың жарқын болашағын қамтамасыз ете аламыз.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР:

1. Қосымова, Г.Ә. “Ұлттық тәрбие негіздері”. – Алматы: Білім, 2015. – 240 б.
2. Сарқытова, А.М. “Ата-аналармен жұмыс істеудің тиімді әдістері” // Педагогика әлемі. – 2019. – №3. – 15-18 б.
3. Нұрғалиев, Ж.Т. “Ұлттық құндылықтар және тәрбие” // Тәрбие мәселелері. – 2020. – №6. – 30-34 б.
4. Жұмабекова, Л.Қ. “Отбасылық тәрбие: ата-аналарға арналған нұсқаулық”. – Нұр-Сұлтан: Ана тілі, 2018. – 200 б.
5. Тілеубергенова, С.А. “Ата-аналарды тарту әдістері” // Бастауыш мектеп. – 2021. – №4. – 10-13 б.
6. Айтқұлова, Р.Ш. “Отбасылық тәрбие және ұлттық дәстүрлер”. – Шымкент: Оқу, 2016. – 185 б.
7. Мұқашев, Д.Б. “Ата-аналармен серіктестік жұмыс жүргізудің жолдары” [Электронды ресурс]. – Қолжетімді: <http://www.tarbie.kz> – Қаралған күні: 15.10.2023.
8. **Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 - 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы.** ҚР Үкіметінің қаулысы. – Астана, 2023.
9. **Epstein, J. L.** *School, Family, and Community Partnerships: Preparing Educators and*

Improving Schools. – 4th edition. – Westview Press, 2022. – 420

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.